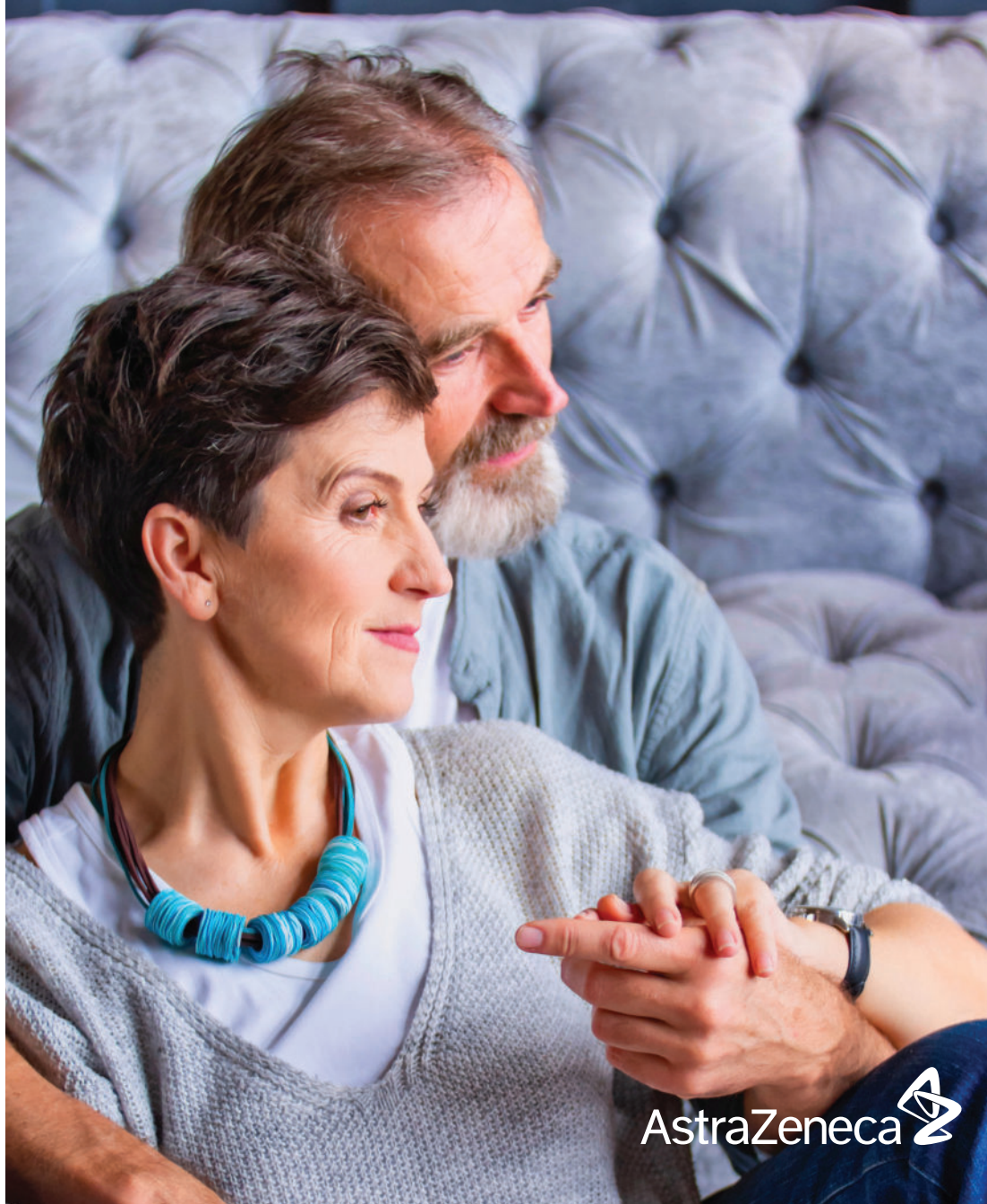

מה חשוב לדעת על טיפול בקרינה לבית החזה

תודה מייוחדת לד"ר אלי ספיר מנהל מכון רדיותרפיה בבית החולים האוניברסיטאי
אסותא אשדוד על השותפות בכתיבת החוברת

תאריך הכנת החוברת פברואר 2023 | IL 3681

טיפול בקרינה לבית חזה

מידע שימושי למטופל ולמטופלת

תוכן עניינים

1.	על הטיפול בקרינה	4
2.	מה קורה לפני התחלת טיפול בקרינה: סימולציה	6
3.	מה קורה במהלך הטיפול בקרינה	8
4.	תופעות לוואי של טיפול בקרינה לבית החזה	10
5.	תשובות לשאלות מעשיות על הטיפול	20
6.	מקורות	22

מטופלת יקרה,

אם אובחנת עם סרטן ריאה ומצבך הרפואי מצריך טיפול בקרינה, ודאי יש לך הרבה שאלות. אנחנו מקווים לתת לך כאן חלק מהתשובות ולהקל עליך בתהליך הטיפול.

1. על הטיפול בקרינה

אחת הדרכים לטפל בסרטן ריאה מסוג תאים לא קטנים (NSCLC) היא על ידי קרינה ("רדיותרפיה", "הקרנות"). בטיפול זה משתמשים בקרינה כדי להרוג תאים סרטניים ולכווץ גידולים.¹

יש סוגים שונים של הקרנות. הקרנה חיצונית היא הסוג הנפוץ ביותר של הקרנות בטיפול בסרטן.² המשמעות של הקרנה חיצונית היא טיפול מקומי, כלומר, הקרינה מכוונת רק לחלק מסוים בגוף שלך.¹ כשמטפלים בחולה עם סרטן ריאה מקרינים לעבר הגידול ו/או קשרי לימפה המצויים בית החזה.¹

מתי משתמשים בהקרנות בסרטן ריאה?³

במידה ואי אפשר להסיר גידול בריאה בשל גודלו או מיקומו, או אם המצב הבריאותי שלך לא מאפשר ניתוח או שאינך רוצה לעבור ניתוח, הטיפול בקרינה עשוי להיות הטיפול המרכזי. בחולים עם גידולים ללא מעורבות קשרי לימפה וללא חדירה של הגידול הסרטני לחלל שבין שתי הריאות (מיצר), הטיפול הקרינתי יינתן במספר מקטעים בודדים בשיטת הטיפול המכונה SBRT. במצבים יותר מתקדמים (מעורבות המיצר עם או בלי מעורבות קשרי לימפה), הטיפול הקרינתי יינתן במשך חודש וחצי על בסיס יומימי בשילוב עם כימותרפיה ("כימוקרינה").

טיפול בקרינה עשוי להינתן גם למטרות אחרות, כגון:

- לאחר ניתוח (עם או בלי כימותרפיה) - כדי לחסל תאים סרטניים שיתכן שלא הוסרו בניתוח
- לפני הניתוח (עם או בלי כימותרפיה) - על מנת לכווץ את הגידול כדי שיהיה קל יותר לנתח
- כדי להקל תופעות של סרטן ריאה מתקדם, לדוגמה: כאב, דימום בכית, קשיי בליעה, שיעול או בעיות הנגרמות על ידי התפשטות הגידול לאזורים אחרים (לדוגמה במוח)
- הטיפול יכול להינתן במנות גבוהות במספר מקטעים בשיטת SBRT לגרורות בודדות (בשפה הרפואית אוליגו-מטסטזות) במטרה להשיג הפוגה ארוכה במחלה

מה טיפול בקרינה עושה לגידול סרטני?

קרינה במינונים גבוהים משבשת את החומר הגנטי (דנ"א) של התאים הסרטניים. תאים סרטניים עם דנ"א שנהרס מפסיקים להכפיל את עצמם או שהם מתים. כשתאים פגומים מתים הם מתפרקים והגוף מפנה אותם.

למה צריך לקבל מספר הקרנות ולא מספיקה הקרנה אחת?

חלק מתאי הגידול נהרסים במהלך הטיפול הקרינתי. עם זאת, מרבית התאים ניזוקים ("נפצעים") על ידי הקרינה. כדי שהדנ"א של תאי סרטן ייהרס וכתוצאה מכך התאים הללו ייהרסו נדרשים מספר שבועות של טיפול. לאחר סיום טיפול בקרינה תהליך חיסול תאי סרטן נמשך שבועות ואף חודשים¹.

2. מה קורה לפני התחלת טיפול בקרינה: סימולציה

תהליך תכנון טיפול מתחיל מסימולציה - מדובר בהדמיית CT הנעשית במכון רדיותרפיה בתנוחה בה יינתן הטיפול. תהליך זה חיוני לצורך סימון המיקום המדויק שאליו יכוונו את אלומת הקרינה.² לאחר הסימולציה משוחררים הביתה. הרופא יגדיר את האזור הנגוע בגידול ואת האברים הצמודים לגידול בהסתמך על ההדמיות שבוצעו קודם לכן, ויעביר הנחיות המשך תכנון טיפול לפיזיקאים. הפיזיקאים יבנו "מפת קרינה" בה הגידול יקבל את המנה הקרינתית המקסימלית והאיברים הפנימיים יחשפו למינימום אפשרי של קרינה.²

<p>את הסימולציה מבצעים בחדר CT - סימולטור ועושים אותה בשכיבה על מיטת ה-CT. לאחר שהתמקמת, הצוות הרפואי יריץ צילומי הדמיה שיעזרו למפות ולתכנן את אזור הטיפול שלך, הנקרא גם "שדות הקרינה".⁴</p>	<p>היכן וכיצד מתבצעת סימולציה?</p>
<ul style="list-style-type: none"> • המשטח שעליו תבצע הסימולציה קשה. אם יש לך חשש שלא יהיה לך נוח או שיכאב לך, כדאי לקחת משככי כאב לפני התהליך, ולהודיע על כך לצוות הסימולציה. יתרה מכך, אם הנך סובלת מחרדות, רצוי לבקש מרשם לתרופת הרגעה וליטול אותה כשעה לפני הסימולציה ובהמשך - לפני הטיפולים עצמם. • ייתכן שבשלב מסוים תידרש/י לעצור נשימה בנישימה עמוקה. • במהלך הסימולציה ייתכן שיהיה עליך להתפשט בפלג הגוף העליון וללבוש חלוק. אם יש לך כיסוי ראש או פאה, יתכן שיבקשו ממך להסירם. 	<p>מה כדאי לדעת?</p>
<p>הצוות הרפואי יוצא מהחדר, אך הוא יראה וישמע אותך כל הזמן. ברגע שהסימולציה שלך מתחילה - חשוב מאוד לשכב בלי לזוז. בזמן הסימולציה יסמנו לך את שדה הקרינה באמצעות דיו מיוחד או קעקועים שיישאר לצמיתות. לאחר סיום הטיפול בסרטן אפשר להסיר את הקעקוע בלייזר. נקודות הסימון הן קטנות, לרוב בגודל של נמש בערך.⁴</p>	<p>מה יקרה בזמן הסימולציה?</p>
<p>במידה וסומנת בדיו הסימנים צפויים להיעלם עם הזמן, אך הם נחוצים עד לסיום סדרת ההקרנות.⁴ אין לשטוף אותם בסבון או לשפשף את הסימנים הללו.⁴</p>	<p>מה כדאי לדעת?</p>
<p>הצוות הרפואי יעבור על כל המידע שנאסף ויבנה את תוכנית ההקרנות האישית שלך. תוכנות מחשב מיוחדות עוזרות לצוות לבנות את התוכנית שמתאימה לך.⁵</p>	<p>מה קורה אחרי שהסימולציה מסתיימת?</p>

3. מה קורה במהלך טיפול בקרינה

תחילה יוודא הצוות הרפואי את זהותך. אנשים עם שמות דומים עשויים להגיע לטיפול באותו יום, ולכן חשוב לבדוק שנותנים לך את תוכנית הטיפול שהותאמה לך. כדי לוודא שתוכנית הטיפול היא אכן שלך, יבקשו ממך לחזור על השם ועל מספר תעודת הזהות שלך.

1 - כשטכנאי ההקרנות מוכנים לקבל אותך, הם יבקשו ממך להיכנס לחדר הלבשה כדי לפשוט את בגדיך וללבוש חלוק.⁵

2 - הטיפול יתבצע בחדר ההקרנות. יכול להיות שטמפרטורת החדר תהיה נמוכה, ולכן יהיה קר מעט.⁵ יבקשו ממך לשכב באותה תנוחה ששכבת בסימולציה. אורות צבעוניים יכוונו לסימונים שעשו לך על העור. אורות אלה אינם מזיקים והם עוזרים למקם את אלומות הקרינה לקראת הטיפול.⁵ **חשוב מאוד לשכב ולא לזוז כדי שהקרינה תגיע בדיוק לאותו מקום בכל טיפול.**⁵

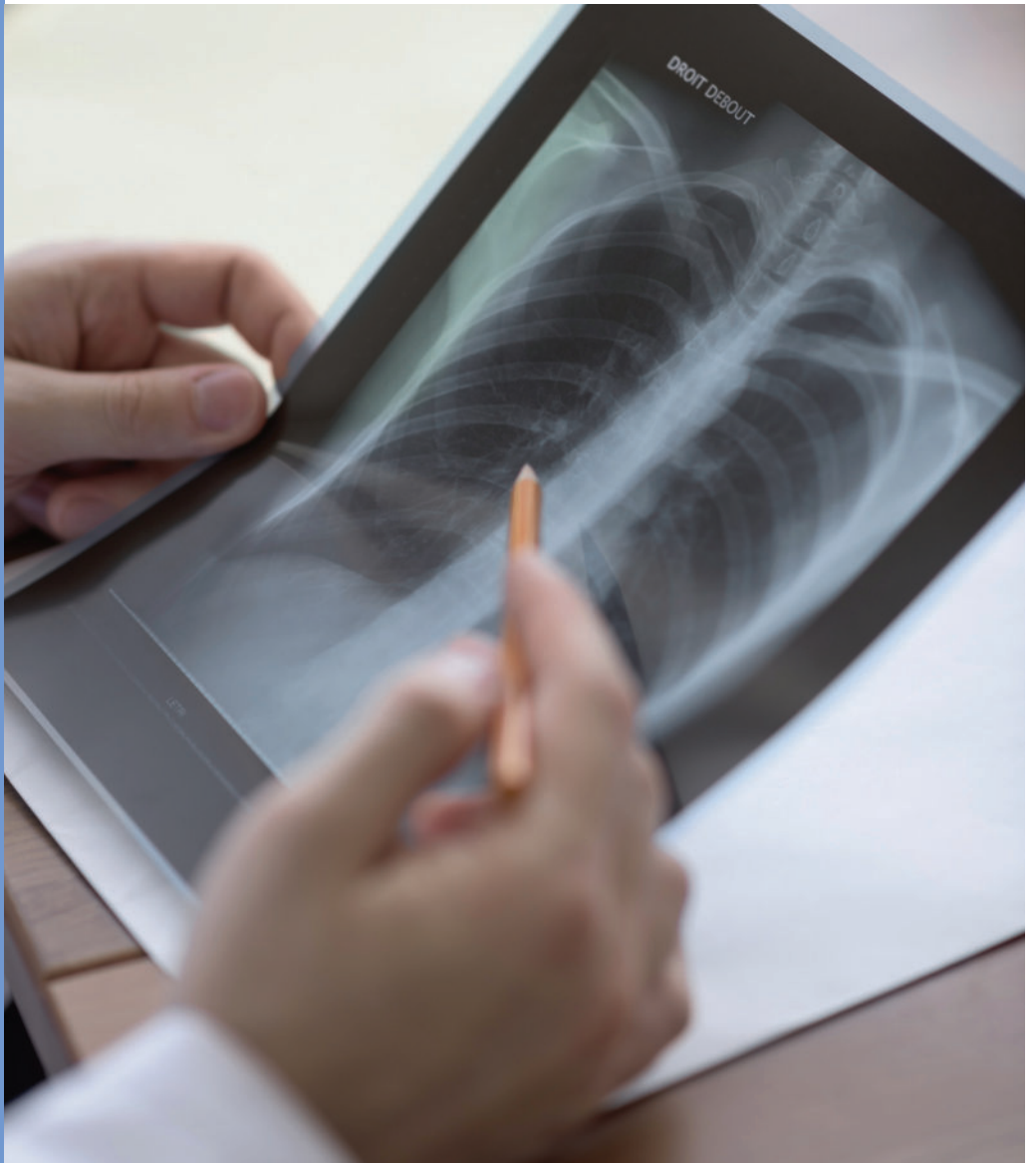
3 - לפני שהטיפול מתחיל, צוות ההקרנה יעבור לחדר קרוב כדי לשלוט במכשיר הקרינה. לפני התחלת הטיפול הצוות יבצע צילום כדי לוודא ב-100% שהתנוחה שלך ומיקום הגידול זהים למה שתוכנן. במידה והתיכנון בוצע באצירת נשימה גם כאן תידרש/י לאצור נשימה בהכנסת אוויר עמוקה מספר פעמים במהלך הטיפול. הצוות ייצפה בך דרך מסך טלוויזיה או דרך חלון וידבר אתך באמצעות רמקול הנמצא בחדר ההקרנות.⁵ **אם לא נוח לך או שיש לך תחושה לא טובה, חשוב להגיד זאת לצוות ההקרנה. הם יוכלו לעצור את מכשיר ההקרנה בכל שלב.**⁵

כל טיפול נמשך בין 15 ל- 60 דקות, אך רוב הזמן מוקדש למציאת המיקום והמנח הנכון.⁵ הקרינה עצמה נמשכת מספר דקות בלבד.⁵

במידת הצורך יש לבקש מהצוות במכון פגישה עם עובדת.
סוציאלית / דיאטנית / פסיכולוגית

יש
לשים
לב

4. תופעות לוואי של טיפול בקרינה לבית חזה

בעידן המודרני תכנון טיפול קרינתי מתוחכם וביצוע הטיפול בפועל מאפשרים הפחתה ניכרת של חשיפת איברים פנימיים לקרינה במנות גבוהות, מה שמתורגם בפועל לפחות תופעות לוואי וירידה בחומרתן. עם זאת חשוב לפרט אלו תופעות לוואי עלולות להתפתח. תופעות לוואי המתפתחות בתקופת ההקרנות נוטות להימשך זמן קצר ואפשר לטפל בהן. תופעת הלוואי הנפוצה ביותר היא **עייפות**.⁶

הקרנות לבית החזה עלולות לגרום גם לתופעות לוואי כגון:⁶

- כאב גרון
- קושי לבלוע
- איבוד תיאבון
- שיעול
- קוצר נשימה
- שינויים בעור

אם הטיפול ניתן במקביל לטיפול בכימותרפיה עלולות להופיע תופעות הלוואי הבאות:¹⁵

- ירידה בכמות כדוריות הדם, מה שמצריך מעקב מעבדתי
- שינוי במלחים בדם, גם כאן האחיות ידאגו לקחת בדיקות דם כדי לנתר את המדדים
- נשירת שיער
- נימול בכפות הידיים והרגליים
- השפעה על תפקוד כלייתי
- ירידה בשמיעה וצלצולים באוזניים
- שלשולים
- בחילות והקאות

תופעות הלוואי לרוב חולפות מספר שבועות לאחר סיום ההקרנות.

איך אני לתופעות הלוואי?

כל אחד ואחת מגיבים אחרת לטיפול בקרינה. יש אנשים הסובלים ממעט תופעות לוואי, ויש אנשים שסיבולו מיותר תופעות לוואי. תופעות הלוואי תלויות בסוג ובמיקום הגידול, במינון הקרינה שיתנו לך, בבריאותך הכללית ובמצבך הכללי.⁶

חודשים או אפילו שנים אחרי סיום הטיפול עלולות להופיע גם תופעות לוואי אחרות. הסיכון לתופעות לוואי מאוחרות תלוי באזור המטופל ובמינון הקרינה. תכנון של הטיפול יכול לעזור למנוע תופעות לוואי חמורות בטווח הארוך.⁶

בכל מקרה רצוי להתייעץ עם הצוות הרפואי לגבי תופעות הלוואי הצפויות מהטיפול - בטווח הארוך והקצר, ולשאל מה אפשר לעשות כדי להפחית אותן או להקל על עצמכם.

בעמודים הבאים מופיע פירוט של חלק מתופעות הלוואי העשויות להופיע בזמן טיפול בקרינה לבית החזה. קריאת המידע לפני שתופעות לוואי מופיעות עוזרת לדעת מראש למה לצפות ומה לעשות אם וכאשר הן יופיעו.

4.1 קושי לבלוע ודלקת בוושט (אזופגיטיס)

הוושט הוא צינור הבליעה המחבר בין הגרון לקיבה ודרכו עובר האוכל. שבועיים-שלושה לאחר התחלת ההקרנות לבית החזה עלולה להתפתח דלקת בוושט (אזופגיטיס) כתוצאה מהנזק שהקרנה גורמת לרקמה לאורך הוושט (שאליה חלק מאלומות הקרינה לריאות עשויות להגיע). דלקת בוושט מאופיינת בנפוחות הגורמת להיצרות וכתוצאה מכך מתפתח כאב ואי-נוחות בזמן הבליעה.⁷

אנשים לרוב מדווחים על תחושת צריבה בצוואר או בבית החזה. אי הנוחות יכולה להימשך לאורך הטיפול בקרינה, ולהחמיר כששותים או אוכלים. רוב האנשים מתחילים להבחין בשיפור בתסמינים כשבועיים לאחר סיום ההקרנות, כשהרקמות מתחילות להחלים. הדלקת בוושט תחלוף בדרך כלל תוך 4 עד 6 שבועות לאחר סיום הטיפול.⁷

יש שיטות שונות להקלת הקושי בבליעה, ולכל אחד ואחת עשוי לעזור משהו אחר.

הנה טיפים להתמודדות עם קושי בבליעה או דלקת בוושט:⁸

- לאכול אוכל רך וחלק, למשל יוגורט או פודינג
- לרסק את האוכל, או להרטיב אוכל יבש עם רוטב, מרק, חמאה או חלב
- לעבות נוזלים. למשל להוסיף ג'לטין, טפיוקה או דייסת אורז של תינוקות
- להשתמש בקשית כדי לשתות או כדי לאכול מאכלים רכים
- לאכול מזון קר או בטמפרטורת החדר כדי להפחית את הכאב. סוכריות וקרטיבים יכולים להרגיע את הגרון
- לאכול חתיכות קטנות. ללעוס טוב ולאט
- לאכול ארוחות קטנות לעיתים קרובות יותר
- להימנע ממזון שמצריך לעיסה מרובה
- לשבת זקוף כשאוכלים או שותים
- להימנע מאוכל יבש או קשה
- לשתות תחליפי מזון או משקאות שהם תחליפי ארוחה
- אם יורדים במשקל, כדאי לבחור מזון עשיר בקלוריות ובחלבונים, למשל ביצים, מילקשייק, תבשילי קדירה ושייקים מזינים גם כשיש קושי בבליעה, חשוב לצרוך תפריט מזין הכולל מספיק קלוריות, חלבונים, ויטמינים ומינרלים.
- אם קשיי הבליעה גורמים לך לסבל רב או לירידה במשקל, כדאי להתייעץ עם הצוות הרפואי.

הרופאים עשויים לרשום לך מרשם למשככי כאב חזקים, ובמידה והדלקת בוושט
מלווה בזיהום פטרייתי - גם טיפול נוגד פטריה.

4.2 קוצר נשימה

סרטן והטיפול בו עלולים לגרום לקוצר נשימה או לתחושה שקשה לנשום. קוצר נשימה (או במונח הרפואי: דיספניאה) יכול לפעמים לגרום לנשימה קצרה ומהירה, דבר שיכול להיות מבהיל למדי. לפעמים קוצר הנשימה יכול להיות קל בלבד ולהופיע בזמן מאמץ. הבעיה בקוצר נשימה היא שכשקשה לנשום, הגוף עשוי לא לקבל מספיק חמצן.⁹

מה אפשר לעשות כדי להקל את קוצר הנשימה:⁹

- חשוב לדווח על התפתחות קוצר הנשימה לצוות הרפואי
- אם קוצר הנשימה מתפתח בזמן שכיבה, מומלץ להתרומם לישיבה בזווית של 45 מעלות - אפשר להרים את גב המיטה או להניח כריות מאחורי הגב
- אם קיבלת מהצוות הרפואי תרופות לנשימה (למשל חמצן או משאף להקלת צפצופים נשימתיים), יש להשתמש בהם
- לנסות נשימת שפתיים קפוצות - יש לקחת שאיפה עמוקה דרך האף ולנשוף החוצה דרך שפתיים קפוצות. קצב הנשיפה צריך להיות איטי פי שניים מקצב השאיפה
- אם קוצר הנשימה לא משתפר תוך 5 דקות, יש להרים מעט את הרגליים והידיים. לדוגמה, אם מצב זה קורה בזמן שהייה בבית החולים אפשר לשבת בקצה המיטה עם הרגליים על הדום ולהניח את הידיים על שולחן שנמצא מול המיטה (אפשר לשים כריות על השולחן כדי להגביה מעט את הידיים) ולהוריד את הראש מעט קדימה
- לנסות להישאר רגועים, עד כמה שניתן. אפשר לנסות טכניקות הרפיה כדי להפחית את המתח (למשל דמיון מודרך, נשימות). מתח מחמיר בעיות נשימה

במקרים הבאים יש להתקשר מיד למוקד חירום: אם קוצר הנשימה מתחיל בפתאומיות ולא משתפר, אם העור, הפה או מיטות הציפורניים מכחילים או מחווירים, או אם יש אי נוחות בבית החזה וקושי לדבר, סחרחורת או חולשה.

4.3 דלקת ריאות פנאומוניטיס

פנאומוניטיס מהקרנות היא דלקת ריאות הנגרמת על ידי טיפול בקרינה לבית החזה. תופעה זו יכולה להופיע בין חודש ל-12 חודשים לאחר סיום הטיפול.¹⁰

מהם התסמינים של פנאומוניטיס מקרינה?¹⁰

- שיעול
- חום נמוך
- גודש בחזה
- קוצר נשימה
- כאבים בחזה

מחלות ריאה רבות גורמות לתסמינים דומים ולכן לפעמים קשה לאבחן פנאומוניטיס מהקרנות. מכיוון שאין בדיקה ספציפית לאבחון פנאומוניטיס מקרינה, אפשר להיעזר בבדיקות שונות כגון CT, בדיקת תפקודי ריאה וצילום רנטגן.

מה מעלה את הסיכון לתופעה זו?¹⁰

נשים נמצאות בסיכון מוגבר לפנאומוניטיס, אך גם לגיל יש השפעה - מעל גיל 65 הסיכון עולה בקרב נשים וגברים. גורמי סיכון נוספים כוללים: קבלת מינונים גבוהים של קרינה, נפח ריאה בריאה גדול שנחשף למינוני קרינה גבוהים, עישון ומחלות ריאה ברקע, כגון COPD (מחלת ריאות חסימתית כרונית).

איך מטפלים בפנאומוניטיס?¹⁰

תלוי בחומרת המצב. יש אנשים שאצלם התסמינים יחלפו מעצמם. אם התסמינים קשים יותר, הרבה פעמים יינתנו סטרואידים כדי להפחית את הדלקת בריאה. טיפולים אחרים כוללים: תרופות להפחתת גודש, תרופות נגד שיעול ומרחיבי סמפונות. פנאומוניטיס היא תופעת לוואי שעלולה לסכן חיים - במידה וחווית אחד או יותר מהתסמינים המצוינים מעלה, פנה לצוות הרפואי בהקדם.

תרופות ללא מרשם עשויות לעזור, אך חשוב להתייעץ עם הצוות הרפואי לפני נטילת תרופות שאינן במרשם.

התסמינים של פנאומוניטיס דומים לתסמינים של סרטן או לתופעות לוואי של הטיפול בו, או לדלקת ריאות. יש לפנות לצוות הרפואי בכל מקרה שבו מתפתחים תסמינים נשימתיים או שהם מחמירים, במיוחד אם קיבלת טיפול בקרינה בשנה האחרונה. הצוות הרפואי יוכל לזהות מה גורם לתסמינים ואילו טיפולים עשויים לעזור.¹⁰

4.4 בעיות בעור¹¹

בכל פעם שמקבלים טיפול בקרינה, מנות קטנות של קרינה נספגות בעור באזור הטיפול. בימינו גירוי עורי קרינתי הינו נדיר יחסית וביחוד כשמדובר בהקרנה לגידולי ריאה, אלא אם הגידול נמצא בסמיכות לעור. כשבועיים-שלושה לאחר תחילת הטיפול, עלולים להתפתח אדמומיות ו/או גירוי באזור המוקרן. העור יכול להראות כאילו נשרף בשמש. העור יכול לגרד, להיות יבש, אדום או כואב. שינויים אלה צפויים בעקבות הטיפול, אך הם זמניים ויחלפו. הצוות הרפואי יעקוב אחר שינויים בעור.

4.5 בעיות בלב

הלב הוא איבר הרגיש לקרינה והסיכוי לפתח תופעת לוזאי לבבית עולה במידה ויש לך או היו לך בעבר בעיות לבביות וכפוף לרמת החשיפה למנות קרינה גבוהות. הודות לידיע מצטבר וטכנולוגיות מתקדמות הטיפול בקרינה בימינו הוא מדויק והסיכוי שהלב יקבל קרינה הוא נמוך.

אם הגידול שלך קרוב ללב, הצוות המטפל ינחה אותך לאצור את נשימתך במהלך הטיפול כדי להרחיק את שדות הקרינה מהלב. תכנון הטיפול בקרינה נעשה בקפידה רבה, ובמידה והלב נמצא סמוך לגידול רק חלק קטן ממנו יהיה חשוף לשדות קרינה.¹³

4.5.1 פריקרדיטיס

טיפול בקרינה עלול לגרום לפריקרדיטיס (המכונה דלקת קרום הלב), מחלה דלקתית המערבת את מעטפת הלב וגורמת להצטברות נוזל (תפליט) בקרום הלב.¹³ תופעה זו היא נדירה, אך מחייבת התייחסות רצינית, במידה ומתפתחת.

מהם התסמינים של פריקרדיטיס?¹⁴

דלקת בקרום הלב מאופיינת בכאבים בעלי אופי דוקר בחזה ויכולה לגרום לקשיי נשימה והזעה. ברוב המקרים תורגש הקלה בכאב בישיבה עם רכינה קדימה והחמרה תורגש בשכיבה על הגב.

איך מטפלים בפריקרדיטיס?

- הטיפול המקובל בפריקרדיטיס מבוסס על:
- תרופות נוגדות כאב ודלקת כמו אספירין ואיבופרופן
 - קולכיצין, במידה ואי אפשר ליטול נוגדי כאב ודלקת או שהם לא יעילים
 - סטרואידים במידה וקולכיצין לא יעיל

4.5.2 הפרעות בקצב הלב¹⁶

הפרעות בקצב הלב עלולות להיגרם כתוצאה מחשיפה מוגברת של קרינה לרקמות הלב האחריות ליצירה או הובלת חשמל המאפשר את פעילותו התקינה או מירידה ברמות מלחים בדם הקשורה לטיפול בכימותרפיה.

מהם התסמינים של הפרעות בקצב הלב?¹⁶

- סחרחורת
- דפיקות לב
- חולשה קיצונית

יש לפנות בהקדם לצוות הרפואי בכל מקרה שבו מתפתחים או מחמירים תסמינים של הפרעה בקצב הלב.

4.5.3 התקפי לב¹⁸

התקפי לב וקרדיומיופטיה (הצטלקות השרירים של הלב) עלולות להתפתח חודשים או שנים מסיום הטיפול הקרינתי, אך בזכות טכנולוגיות קרינה חדשות תופעות אלה נדירות.

עליך לעדכן את הרופא המטפל בך במידה ויש לך או היו לך בעבר בעיות לבביות. חובה לעדכן במידה ויש לך קוצב לב.

יש
לשים
לב

5. תשובות לשאלות מעשיות על הטיפול

כמה זמן נמשכים טיפולי הקרינה?

משך הטיפול יכול להשתנות בהתאם למטרת הטיפול ולתוכנית הטיפול האישית.³ אם הטיפול ניתן בטכניקת SBRT ההקרנות יערכו יום כן יום לא או כל יום בין 3 ל-8 פעמים. בתסריט המחייב טיפול קרינתי ממושך עם או בלי תוספת כימותרפיה, טיפולי קרינה לריאות ניתנים 5 ימים בשבוע במשך 3 עד 7 שבועות.

מה מרגישים בזמן הקרינה?

כשההקרנה חודרת לגוף היא לא מכאיבה, לא שורפת ולא מעקצצת. במהלך הטיפול יישמעו צלילי "קליק" או זמזום. שומעים את מכשיר הקרינה ורואים אותו, אבל לא מרגישים, לא מריחים, לא שומעים ולא רואים את הקרינה.⁵

האם הגוף פולט קרינה בזמן טיפול בקרינה או אחריו?

קרינה חיצונית משפיעה על התאים בגוף רק לזמן קצר. מכיוון שאין מקור קרינה בגוף, אדם שמקבל טיפול בקרינה לא פולט קרינה בעצמו בשום שלב בטיפול. אפשר לשהות ליד ילדים ואפילו נשים בהריון בתקופת ההקרנות.⁴

מה ללבוש לטיפול בקרינה?

כדאי ללבוש בגדים נוחים העשויים מבד רך, למשל כותנה. מכיוון שלפעמים צריך לפשוט בגדים וללבוש חלוק, מומלץ לבחור בבגדים שקל להוריד. חשוב לא ללבוש ביגוד צמוד, למשל צווארון שצמוד לצוואר או גומי באזור הטיפול. בנוסף, אין לענוד תכשיטים, לשים פלסטרים או למרוח אבקות באזור הטיפול.⁴

איך אפשר להירגע בתקופת הטיפול בקרינה?

הדרך הטובה ביותר היא להישאר עסוקים, למשל:

- לקרוא ספר או אתר מעניין
- לעשות סודוקו או לנסות לפתור תשבץ
- להאזין למוזיקה או להֶסְכֵּת (פודקאסט)
- לעשות מדיטציה
- לנשום נשימות איטיות
- להתפלל
- לדמיין
- לבקש מהרופא מרשם לתרופת הרגעה

מה עושים אחרי שמסתיימת תקופת הטיפול בקרינה?

בסיום סדרת ההקרנות שתוכננה יזמינו אותך לפגישות מעקב. חשוב להמשיך להגיע לפגישות אלה. הצוות הרפואי ירצה לבדוק האם החלמת ולבדוק האם יש לך תופעות לוואי מהטיפול, שלפעמים לא מופיעות מיד עם הטיפול. ככל שהגוף שלך יחלים, תדירות המעקב תפחת.⁵

בסיום הטיפול יש לבקש הנחיות לגבי המשך טיפול ומעקב הדמייתי

יש
לשים
לב

מקורות

1. <https://www.cancer.gov/about-cancer/treatment/types/radiation-therapy>
2. <https://www.cancer.org/treatment/treatments-and-side-effects/treatment-types/radiation/external-beam-radiation-therapy.html>
3. <https://www.cancer.org/cancer/lung-cancer/treating-non-small-cell/radiation-therapy.html>
4. <https://www.cancer.gov/about-cancer/treatment/types/radiation-therapy/external-beam>
5. <https://www.cancer.net/navigating-cancer-care/how-cancer-treated/radiation-therapy/what-expect-when-having-radiation-therapy>
6. <https://www.cancer.org/treatment/treatments-and-side-effects/treatment-types/radiation/effects-on-different-parts-of-body.html>
7. <https://www.oncolink.org/cancer-treatment/radiation/side-effects-of-radiation-therapy/esophagitis>
8. <https://www.cancer.net/coping-with-cancer/physical-emotional-and-social-effects-cancer/managing-physical-side-effects/difficulty-swallowing-or-dysphagia>
9. <https://www.cancer.org/treatment/treatments-and-side-effects/physical-side-effects/shortness-of-breath.html>
10. <https://www.oncolink.org/cancer-treatment/radiation/side-effects-of-radiation-therapy/radiation-pneumonitis>
11. <https://www.oncolink.org/cancer-treatment/radiation/side-effects-of-radiation-therapy/skin-reactions-from-radiation>
12. <https://www.cancerresearchuk.org/about-cancer/cancer-in-general/treatment/radiotherapy/side-effects/chest-radiotherapy/heart-problems>
13. <https://www.cancerresearchuk.org/about-cancer/cancer-in-general/treatment/radiotherapy/side-effects/chest-radiotherapy/heart-problems>
14. <https://www.nhs.uk/conditions/pericarditis/>
15. <https://www.cancerresearchuk.org/about-cancer/lung-cancer/treatment/chemoradiotherapy/side-effects>
16. <https://cancer.ca/en/treatments/side-effects/heart-problems>

המידע בחוברת זו הוא לצורכי הסברה בלבד ואינו בא להחליף שיחה עם הרופאה שלך. אין להשתמש במידע שכאן לאבחון או טיפול במצב רפואי או מחלה. אם יש לך שאלות רפואיות, עליך לפנות לרופאה להתייעצות.

AstraZeneca

שירות לציבור. מוגש בחסות חברת אסטרזהניקה